

Hwɛngán e è bló tuto na é

Klisu

Nùnina Mawu Tɔn .

Biblu WayWema ɔtɔn

Togan sin gbeɔiɔe

Biblu Way Wema ɔtɔn ɔ, sinsenzɔ Biblu tɔn e ma nɔ ba lè à é ɔé wɛ. Nũ taji e jí é nɔ sɔ ayi ɔó é wɛ nyí ten enteneti tɔn le kpo wema dijitalu le kpo ɔò . Azɔɔsa Nũnywe Biblu Tɔn Tɔn ɔò Togudo. Nũ e gbé nya wɛ IBKI ɔè é wɛ nyí ɔɔ meɔebũ e ɔó jlɔ é ni nɔ Biblu kplɔnkplɔn le . ɔò nũ gègè kpinkeɔn dó Mawu kpo jlɔ Tɔn kpo wu me. Azɔmevi le ɔɔ na yi Institut ɔ bo na nɔ kúnnuɔewema ɔé alɔ . diplôme. È sixu kplɔn nũkplɔnme ene le ɔò Enteneti jí alɔ ɔò azɔɔsa le me, gbɔn Zoom jí, yí ye dó alokan jí, sé ye dó e-mail jí, . e è zín é, alɔ me ɔokpo ɔokpo, gbèta le, alɔ sinsen le nɔ zán ɔò wɛnɔagbejjilazɔ yetɔn me. IBKI nyí tutoblonunu e è yí gbè na é ɔé à.

Mí dó wusyen lanme nú we ɔɔ a ni kplɔn Biblu towe bo na dó tuùn lee nũ e è ɔɔ ɔò nũkplɔnkplɔn ene le me é alɔ nũ e è ɔɔ ɔò Biblu ɔebũ me le é sɔgbe gbɔn é . jɔten ɔevo. "Commentaires" e è nɔ xlé ɔò nũkplɔnkplɔn Institut International de la Connaissance Biblique (IBKI) me le é wɛ nyí . linlin me e wlan wema ɔ le é alɔ me e xò ye kplé le é tɔn. Hwehwe ɔ, linlin le nɔ nɔ ten dó kplɔn nũ e è nɔ sè le é, video le kpo wema le kpo me, mɔjen é nɔ lé nyí gbɔn é . ɔi tinme Biblu tɔn le ɔɔhun; bɔ, ɔò nũkplɔnme wɛnjlatɔ le, sinsenzɔwatɔ le, pastɔ le, vɔsanúxwíemawutɔ le kpo kplɔnyiji-alavoní le kpo tɔn me.

A ɔó na nɔ gbéjé nũ e me ene le ɔɔ le é, linlin yetɔn le kpo nũkplɔnme yetɔn le kpo bí kɔn hwebĩnu ɔó azɔ towe wɛ é nyí ɔɔ a ni ba, tunwun jlɔ Mawu tɔn bó bló.

Bo na dó tuùn ɔɔ nũkplɔnme ɔebũ nyí nugbò à jí hũn, xà liledógbɔeɔvome Biblu tɔn vovo le, bo kɔn xókwintintɔ Biblu tɔn le kpo xókwintínwema Biblu tɔn le kpo dó . kplɔn tinme xókwín alɔ xógbe e è ma tuùn à le é tɔn. Mi ɔó miɔée dó tinme xógbetintónwema ɔebũ tɔn wu, ɔó xógbetintónwema le nɔ na . tinme xókwín le kpo xógbe le kpo tɔn sín gbè nukɔntɔn ɔ me kaka je lee è nɔ zán ye gbɔn ɔin é jí.

Tinme xókwín le kpo xógbe le kpo tɔn nɔ huzu ɔò hwenu e ɔò yi yi wɛ é. Gɔ na ɔ, è sixu lile xókwín Glekigbe tɔn gègè dó xókwín ɔokpo me, . e sixu hen tinme nukɔntɔn ɔ gblé é.

A ni jó Mawu dó bonu é ni xlé ali we ɔò Xó Mímé Tɔn Biblu ɔ kpinkeɔn me.

IBKI nɔ na gbè bɔ è nɔ yí nũkplɔnme yetɔn le bí mlémlé bo nɔ lé ɔè ye tɔn nú nũ e ma nyí ajɔwiwa tɔn à le é. Sè è sixu má vɔhu ɔó, è ka na sà, ɔɔ, alɔ yí akwe ɔò wema le alɔ nũkplɔnkplɔn le me à.

Randolfu Dunn, Gǎn

Kàn nũ byɔ mí: info.IBKI.glensigbe@gmail.com

Enteneti tɔn: IBKI-Glensigbe.html

Hwɛngán e è bló tuto na é

Klisu Nùnina Mawu Tɔn

Hlandɔlf Dunn

Wemata 1gɔɔ

Nũ e tɛn lɛ é bɛ wɛ ka gosin nũtɛ mɛ kpowun wɛ à, é tɛ nyí jɔhɔn dɛ à à?

Nũ e è nɔ yɔ dɔ Hubble Constant é (nũ e akɔwé dɛ lɛ nɔ zán dó jlé (lin nũ kpɔn) lee wɛkɛ ɔ gbló ada sɔ é) ko dɔ 50 mɔ wɛ, enɛ xlé dɔ wɛkɛ ɔ ko dɔ xwè liva 20 mɔ.¹ Dò 1999 ɔ, nũ e è nɔ yɔ dɔ Hubble Space Telescope (HST) é dɔ dɔ sunví wɔbuwɔbu liva 125 wɛ dɔ wɛkɛ ɔ mɛ, bɔ dɔ azɔn yɔyɛ dɛ dɛ ɔ, HST sɔ fɔtɔo-xwlémɛtɔ yɔyɔ ɔ dó kpɔn sunví wɔbuwɔbu 3 000 bɔ è nɔ mɔ, bɔ enɛ hugɔn ee è ko kpɔn d'ayí kpo fɔtɔo-xwlémɛtɔ xóxó ɔ kpo é azɔn wè.² Mí na bo ma sixu xà sunví nabi e dɔ sunví wɔbuwɔbu ɔ mɛ é à à, mí sixu lin dɔ sunví e dɔ sunví wɔbuwɔbu ɔ mɛ lɛ é dɛbla yì liva 100 (100 000 000 000).³ Hwe ɔ, sunví yaya dɛ kpowun wɛ. Hɔnhɔn tɔn nɔ zɔn bɔ nũ e dɔ gbè lɛ é kpo nũ e dɔ ayikúngban jí lɛ é kpo bɛ nɔ tɛn. Huzuhuzu kpɛví kpɛví e dɔ hɔnhɔn e é nɔ na é mɛ lɛ é sixu wà nũ dó Ayikúngban ɔ wu tawun.⁴ Ayikúngban mɛtɔn nyí dɔkpo dɔ planeti tantɔn kpo nũ kpɛví kpɛví gègè e lɛlɛ dó Hwè lɛ é kpo mɛ.⁵

É ka cí dɔ nũ dɔxó dɛ bo lɛ syɛn ɔmɔɔ, bo lɛ dɔ bũ ganji mɔ é dɛ sixu jɛ kpowun bo wá tɔn sín nũtɛ mɛ à?

Biblu dɔ “dɔ bíbɛmɛ ɔ, Mawu (*Elohím-gègè* - Mawu tɔn lɛ)⁶ é dɔ jɛnukúnsin kpódó ayikúngban kpó, kpódó ... gbɛtɔ kpó, súnnu kpódó nyɔnu kpó” (Bíbɛmɛ 1:1 ... 28).

Nɛ nũdɛdɔ e ma dó nũnywɛ à é dɛ ka sixu bló bɔ nũ e è nɔ mɔ lɛ é, nũ e è nɔ sè lɛ é, nũ e è nɔ sè lɛ é, nũ e è nɔ dɔ lɛ é kpo nũ e è nɔ d'ab wu lɛ é kpo na nɔ bũ gbɔn dɔ vo, enyi è ma bló tuto bo lɛ bló tuto nú yɛ cédɛcédɛ à ɔ? A ka ko kan nũ byɔ hwiqéé dó dɛdɛ Mawu tɔn alɔ nũ e é cí é wu kpɔn à? Mí kplɔn dɔ Biblu mɛ dɔ Mawu nyí wanyiyi, nũgbo, gbɛjɔntɔ, nũblawukúnúmetɔ, hwɛjjɔnɔ, fífá, mɛ mímé, hwɛjjɔnɔ, bo lɛ kpéwú bo na wá gbɛta lɛ kɔn alɔ wá gbɛta lɛ kɔn.

É ka bɔwũ hugɔn bɔ è na dɛ dɔ wɛkɛ ɔ e gɔngɔn ɔmɔɔ é dɛ tɛn bɔ è bló dó nũ lɛ jí wɛ à, alɔ è ni dɛ dɔ nũ lɛ bɛ wɛ jɛ kpowun .**ma dɔ**tuto alɔ tuto dɛ wɛ à?

Wemata 2gɔɔ

Biblu ɔ ka nyí wɛn Mawu tɔn nú gbɛtɔ à?

¹Dò Đɔxomɛ ɔ, Đɔxomɛ ɔ

²Xósin lɛ

³curious.astro.cornell.edu/kanbyɔ.php?numero=31

⁴mstrick/astronomie/Astronomie Lectures/sun.html#Intro

⁵planeti ayizén.org/sol.html

⁶Thayer sín Xókwɛngbe Glekigbe Tɔn kpo Brown Driver & Briggs sín xókwɛn Ebléegbe tɔn , Kpléklé Biblu Tɔn Woodside tɔn,

“Dò bíbẹ́mẹ̀ ɔ, Xó ɔ ko tîin, bo Xó ɔ ko dọ̀ Mawu kpá, bo Xó ɔ ka nyí Mawu, é ko dọ̀ kpó xá Mawu sín bíbẹ́mẹ̀.” (Jaan 1:1-2)

Jwifu lée nọ́ yí sén ɔ, gbeyíḍọ́ lée kpódó dẹhan lée kpó ɔ nǔwlanwlan ɔ.

“Hwenu e é ná jínjón axósúzinkpo tɔn jí ɔ, é ná wlan sén éné ɔ dó wěma e me vɔsanúxwlemawutɔ Levii ví lée ɔ me, bó ná hen dó ab tɔn me, bó ná nɔ xà ɔ gbézán tɔn bí me, bó ná kplón lě e è nǎ dọ́ sí sí nù Mawu Mavɔmavɔ, sén éné lée bí gbɔn é, bó ná nyi sén éné lée bí.” (Sénflínmẹ̀ 17:17-18)

“É ka ɔ nù yě ɔ: ‘Xó e un ɔ nù mi hwenu e un kpo ɔ kpó xá mi é díe: nǔ e è wlan dó wǔ ce ɔ Mɔyizi sín sén ɔ me, kpódó gbeyíḍọ́ Mawu tɔn lée kpó, kpódó dẹhan lée kpó me lée bí dọ́ ná jẹ.’” (Luki 24:44 - ASV)

“Mi dọ́ ná mɔ nǔ jẹ wú ɔ nǔ e è wlan dó Mawuxówema ɔ me ɔ dẹbǔ kún nyí gbeyíḍọ́ Mawu tɔn dẹsú we tɔnme ó, dọ́ nǔdɔd'ayí ɔ, gbetɔ́ sín jìḍ we é nɔ gosín gbede á, lo ɔ, Yesinsen we nɔ síse gbetɔ́ bo é nɔ ɔ xó sín Mawu gón” (2 Piyée 1:20-21 NIV).

Pɔlu ɔ ɔ “Nǔ e è wlan dó Mawuxówema ɔ me é bí we nyí Mawu sín gbigbo [.gbigbo mímé (ASV)].é nyɔ zán nù è na kplón nǔ me, bo na dó gbé nǔ nù me, bo na gbé nǔ nù me, lobo na kplón nǔ me dó nǔjɔlɔwiwa wu, bonu mesentɔ́ Mawu tɔn ɔ na dọ́ nǔ e é na kpé nù nǔdɔgbewiwa bí é.” (2 Timótée 3:16-17)

“É [Jezu] yì Nazaleti fí e é sù dè é, bo gbɔjɛzángbe ɔ, é byɔ kplóngbasá ɔ, lee é ko nɔ bló gbɔn é, bo site bo na xà wema ɔ, bo è sɔ gbeyíḍọ́ Mawu tɔn Ezayii sín wema mlámlá n'í, bo é mló wema mlámlá ɔ me, bo mɔ fí e è wlan dó é.'Ye Aklúnɔ tɔn ɔ jì ce, dọ́ é sɔ mì bo un ná jlá Wen Đagbe ɔ wamamɔnɔ lée. É sé mì dó ɔ má jla ɔ gantɔ́ le na jẹ yedée sí, bonu nukúntíntónnɔ le na mɔ nukúnnú, bo na jó me e dọ́ ya dó nù we le é dó, bo na jla xwè e me Aklunɔ na nyɔ xome dó me wu é.' (Ezayii 61:1-2) Ene gudo ɔ, é mlá wema mlámlá ɔ, bo sɔ jó nù mesentɔ́ ɔ bo jinjɔn ayí. Me e ɔ kplóngbasá ɔ lée bí kpón e títí, bo é jẹ dídɔ́ nù yě jí ɔ: ‘Égbé ɔ, nǔ e è wlan dó Mawuxówema ɔ me é jẹ, bo mi se.’” (Luki 4:16-21 NIV)

É dọ́ na dọ́ wen dọ́ wemafɔ e dọ́ aga le é me ɔ Mawu nɔ ɔ xó nù gbetɔ́ gbɔn Xó Tɔn Biblu e gbigbo dè é gblame à?

Wemata 3gɔ ɔ

Mé'ka nɔ kp'ace dó nǔwiwa gbetɔ́ tɔn le jí?

Mawu nɔ sù ali dó gbetɔ́ bo é nɔ hu hwe a? Alò, Satáan nɔ hen gbetɔ́ gannugánnú bo é nɔ hu hwe we à?

È sixu mɔ xósin nùkanbyɔ ene le tɔn dọ́ nǔkplɔnkplɔn Adamu kpo Ewu kpo tɔn e dọ́ Bíbẹ́mẹ̀ wemata atɔngɔ ɔ me é me.

Mawu sɔ gbetɔ́, Adamu kpo Ewu kpo dó Edeni me (palaḍisi).Ene gudo ɔ, é sɔ e dó azɔ́jí bo kplón e ɔ é ni nɔ kpé nukún dó . (kpé nukún dó, sɔnǔ)bo nɔ hen d'ayí. Lin tame kpón kpowun, dọ́ hwe ene nu dọ́ gbézán gbetɔ́ tɔn me ɔ, é dọ́ ten maḍóblɔ́ ɔ me, bo lě dọ́ kancica maḍóblɔ́ dè me xá Mawu, me e dá e é. Flín ɔ è bló gbetɔ́ dọ́ dídɔ́ Mawu tɔn jí, é cí jij tɔn pépépépé dɔhun á. Jikpá Edeni tɔn ɔ kpinkɔn we nyí nǔ dɔkpo e Mawu byɔ dọ́ Adamu sí é á. Mawu kplón nǔ, bo dẹgbe nù Adamu kpo Ewu kpo ɔ ye ni ma ɔ atín e nɔ zón bo è nɔ tuùn nǔ dɔgbe kpo nǔ nyanya kpo é sín sínsén ó. "Hwi

ye no vo bo no du atin debũ e do jikpa ɔ me e. Amɔ, a do na du atin e no zɔn bo e no tuun nũ dagbe kpo nũ nyanya kpo e sin sinsen gbede ă, do enyi a du ɔ, a na ku dandan." (Bibeeme 2:16-17 GWT)

"Mawu kon nyona do gbetɔ ene le ji bo do nu ye do: 'Mi ji vi, bo sukpa, bo go ayikungban ɔ ji, bo du do ye ji, bo du do hwevi e do xu me le e ji, xe e no zɔn le e ji, kpo nũ e do gbẽ bo no sa gbɔn ayikungban ji le e bi kpo ji!'" (Bibeeme 1:28 ISV)

Enyi Mawu ko blo gbetɔ bo e ma do nũwukpikpe bo na wa gbeta le kon ă ɔ, E na ko na alixleme e byo e do e ni wa gbeta le kon e ă, e ni ma du atin sinsen ɔ o, e ni "ji vi, bo sukpa, bo go ayikungban ɔ ji, bo du ace tɔn" alo kpe nukun do jikpa Edeni tɔn wu ă.

Din ɔ, Adamu kpo Ewu kpo sixu ko kpɔn atin e no zɔn bo e no tuun nũ dagbe kpo nũ nyanya kpo e sin sinsen azon gegẽ. Hwehuhu we e nyi do e ni kpɔn atin ɔ ă. Amɔ, ye kpɔn atin ɔ gbɔn vo hwenu e Sataan, meblebletɔ ɔ, do dan sin ninome me e kanbyo do "Mawu do nugbo do mi kun do na du atin e do jikpa ɔ me le e de o ă?" ... "Mawu tuun do nu mi du ɔ, nukun mitɔn le na hun, bo mi na ci Mawu dohun, bo na tuun nũ dagbe kpo nũ nyanya kpo" (Bibeeme 3). Hwe elɔ nu e ye kpɔn e ɔ, jlɔ e ye do bo na huzu nũnywetɔ Mawu dohun e we. Do ayi wu do Mawu ten ye kpɔn ă, e ka le glɔn ali nu ye bonu ye na jlɔ na do nũnywe ă. Nugbo ɔ, yedesunɔ si we nũ le bi sin. Ye do na cyan nũ e ye na wa e. Ye sixu ko do, "Un na du nũ ă." Amɔ, ye sɔ jlɔ e ye do bo na ten kpɔn bo na do nũnywe Mawu dohun e sin do, bo jo yede do nu jlɔ yetɔn.

Do Bibeeme 3:8-10 me ɔ, a na do ayi wu do do gũfɔfɔn sin hwe yetɔn gudo ɔ, Mawu do xo xa Adamu. E do wen do azon nukɔntɔn e Mawu do xo nu ye e ne.

E na bo tle nyi mɔ ɔ, Adamu kpo Ewu kpo kpɔn [e flũ] atin sinsen e no zɔn bo e no tuun nũ dagbe kpo nũ nyanya kpo e, ye jlɔ na huzu nũnywetɔ lee Mawu [flũ] gbɔn e bo mɔ nukunnũ je nũ e Mawu zɔn ye e me. Nũ e ye sɔ bo na jo yede do nu jlɔ yetɔn le e [.e mɔ xo]. hu do ye ni setonu nu Mawu ɔ, e no xle cedecede do ye do nũwukpikpe bo na wa gbeta le kon. Sataan we hen ye gannugannũ bo ye du atin sinsen e no zɔn bo e no tuun nũ dagbe kpo nũ nyanya kpo e we ă? **Gbede!** Mawu ka do ye te bonu ye ma wa gbeta ɔ kon bo na jo gbẽ o we ă? **Gbede! Yedesu we wa gbeta ɔ kon do ye na setonu nu Mawu alo gbẽ ..**

Xwe kanweko mɔkpan gudo ɔ, Jaki do "Nu mede ten e kpɔn ɔ, e ni ma do: 'Mawu we ten mi kpɔn' o, do nũ nyanya sixu ten Mawu kpɔn ă, edesunɔ ka no ten mede kpɔn ă. (Jaki 1:13-15 NET) Xo e Jaki do e sɔgbe.

Ye jo yede do nu jlɔ e ye do bo na do nũnywe Mawu dohun e. Ye fɔn gũ do Mawu ji gbɔn sisi ma do nu gbedide tɔn gblame! Ye hu hwe! Ene gbɔ kancica maqoblẽ ene kpo Mawu wanyiyinɔ kpo nũblawukunumetɔ kpo mavɔmavɔ ɔ kpo tentin. Nũ e me e tɔn ko do e syen tawun, amɔ, e sɔgbe. Hwe e ye hu e syen bo nũ debũ de bo ye sixu wa bo na mɔ ali bo na lekɔ wa kancica ene me ă. Mawu na linlin de do nũ e e lin do e na je do sɔgudo e wu, nũ e na zɔn bo gbetɔ na levo do kancica ene e. "Un na sɔ kentɔ [.kentɔ nyinyi]. do hwi kpo nyɔnu ɔ kpo tentin, bo do vi towe le tentin [.jinukun]e kpodo etɔn kpo; e na xuxu ta towe, bo a na xuxu afɔkpo tɔn." (Bibeeme 3:15 NIV)

Nukɔnme ɔ, nukɔnme elɔ na gbẽje tito Mawu tɔn e e blo bo na hwlen gbetɔ gan e kpɔn, bonu e na do sixu lekɔ wa kancica maqoblẽ ene e e do d'ayi e me.

Wemata 4g3 ɔ

Mawu na sin xome dó nũ nyanya e gbetɔ na wa léé wú.

Xwè mɔkpan wá yì hwenu e Adamu kpo Evu kpo wá gbeta ɔ kɔn bo tlitó é bɔ kancica e dò gbetɔ kpo Mawu kpo tentin é wá nyla d'eji. Nũgbo ɔ, é wá huzu nũ e è ma sixu de na á é. "L .ORDé mɔ dɔ nũnyanyawiwa gbetɔ tɔn sukɔ dɔ ayikúngban ɔ jí, bɔ linlin e dɔ ayi tɔn me léé bí nyí nũ nyanya kpowun tegbe. Bɔ L .ORDé vé nú mì (é lɛko sín hwe tɔn lɛ gudo – KJV)dɔ é we dɔ gbetɔ dɔ ayikúngban jí, bɔ é vé n'i káká yi wũ. Ene wu ɔ, L .ORDé dɔ: 'Un ná súnsún gbetɔ e un dɔ é sín ayikúngban jí, gbetɔ kɔ kanlin kɔ, nũ e na sà gbɔn jí léé kɔ, kɔdó xe e na gbɔn jí léé kɔ, dɔ é vé nú mì dɔ un bló yě.'" (Bíbeeme 6:5-7 RSV)

Amɔ, nukúndiqɔ dɛ tɔn nú gbetɔ lɛ dɔ "Mawu Mavɔmavɔ yí wãn nú Nɔwée .ORD" (Bíbeeme 6:8 RSV). "Nũdijɔ e Nɔwée dɔ ayi wu é we zɔn bɔ Mawu dɔ nũ e na je bɔ è ma ko mɔ á lɛ é, bo bló tɔjihun [tɔjihun, tɔjihun] dɛ, bo na dó hwɛn xwédo tɔn gán; ene ɔ, é dɔ hwe nú gbè ɔ, bo huzu hwejjɔnɔ e Mawu na mɔ gbɔn nũdijɔ gblame ɔ sín gũdutɔ." (Eblée lɛ 11:7 RSV) Nɔwée wà nũ e Mawu jló é á, é nyí nũ e é jló na wà é á, hwenu e me e lɛlɛ dó è lɛ é bí kɔ dò nũnyanyawiwa zán we é.

Kaka je dɔn ɔ, mí ko mɔ dɔ Mawu bló tuto nú kúnkan gbetɔ tɔn, dò hwedenu, bo na gbà ta mebléblétɔ dɔxó ɔ tɔn (hwedómetɔ ɔ, Satáan). É lɛ d'akpá dɔ emi na dɔn tó nú medídá lɛ, bo na lɛ kú nũblawu nú hwejjɔnɔ lɛ, amɔ, é nyí hwe dɔkpo ɔ nu dandan á.

Wemata 5g3 ɔ

Akpá E Mawu Dó Bo Na Dó Nyɔna nú Akɔta lɛ Bí É

Xwè 350 mɔ dò Nɔwée kpo sin dɔxó e sú kún dó nú gbetɔ lɛ bí ze Nɔwée kpo xwédo tɔn kpo wu é gudo ɔ, è jí Ablaxamu bɔ xwè kandé gban-nukún-atɔɔn gudo ɔ, Mawu yɔ Ablaxamu. "L .ORDdɔ nú Ablámu dɔ: 'Tɔn sín to towe me, tɔn sín hɛnnumɔ towe léé me, gosín tɔ towe sín xwé gbe. Yi to e un ná xlé we ɔ me. Un ná sɔ we dó húzú akɔta dɔxó dɛ, un ná xo dɛ dó jí towe. Un ná bló bɔ nyikɔ towe ná yi jí, bɔ a ná nyí nyɔná nú me bí. Un ná xo dɛ dó me e ná xo dɛ dó jí towe léé jí, me e ná dó nu we léé ɔ, un ná dó nu yě. Gbɔn hwi jí ɔ, è ná kɔn nyɔna dó xwédo e dɔ ayikúngban jí léé bí jí.' Éné ɔ, Ablámu dídó, lɛ e L .ORDko dɔ n'i." (Bíbeeme 12:1-4)" .É (Ablaxámu)é dɔ nũ nú Mawu, bɔ Mawu mɔ e dó mɔ hwejjɔnɔ." (Galatinu lɛ 3:6)

Hwenu e é dɔ xwédo ayikúngban jí tɔn lɛ bí xó é ɔ, é dò wen dɔ é kún dò akɔta Izlayeli tɔn e na wá é kedɛ xó dɔ we ó, dɔ é dɔ xwédo ayikúngban jí tɔn lɛ bí xó. "Mawu ko dɔ Wen Dagbe ɔ Ablaxámu d'ayí dɔ Mawu ná xo dɛ dó akɔta léé bí jí gbɔn hwi jí. ... È dó akpá léé nú Ablaxámu kɔdó kúnkan tɔn kɔ. Mawuxówéma ɔ dɔ 'kɔdó kúnkan tɔn léé kɔ' á, é we nyí dɔ "kɔdó kúnkan towe léé kɔ," éné ɔ we nyí me dɔkɔ géé, é we nyí Klísu." (Galatinu lɛ 3:8, 16)

Xwè kanweko mɔkpan wá yì bɔ kúnkan Ablaxamu tɔn e è lin dɔ ye hugã sunnu livi 2 lɛ é nyí kannumɔ dò Ejipu. "Nya dɛ gosín Levii hɛnnume, bó da nyɔnu Levii ví dɔkɔ, bó mɔ xo, bó jí ví sunnu dɔkɔ.

sun mɔkpan.” (Tíntón 2:1-2 CJB) “Éné ́ gúdo ́, ax́sú ́ sín vř nyčnu ́ yi Nilu tɔ ́ tó, bó ná yi le wř, bo mesent́ tɔn léé ɔo zɔnlin ɔi we ɔo tɔ ́ tó. É mɔ xasun ɔ ɔò fánkan me, bo sé mesent́ tɔn dó ɔo é ni yi ś wá. É hun hùn ́ bó mɔ vř ́. É ɔò avř ya we, bo nř tɔn blawu n'i. É ɔo: 'Vř Eblée le ɔokpo we nyí me elb. Éné ́ gúdo ́, nɔví tɔn nyčnu ́ kanbý ax́sú ́ sín vř nyčnu ́ ɔo: 'Má yi yl nyčnu Eblée léé ɔokpó wá nú é ná ná vř ́ anč nú we a?' É yí gbè ɔo: 'Een, yi. Bo ɔyčvř ́ yi kplá vř ́ sín nɔ. Falawóɔn sín vř nyɔnu ɔ ɔo n'i ɔo: 'Kplá vř elb bo na ε anč nú mì, bo un na sú ax́ we.' Enε wu ɔ, nawe ɔ zé vř ɔ bo na ε anč. Ee vř ɔ wá sù é ɔ, é kplá ε jó nú vř nyɔnu Falawóɔn tɔn bo é huzu vř tɔn. É sun nyř vř ́ ɔo Mɔyizi, ɔó é ɔo: 'Un ɔe e sín sin me.'” (Tíntón 2:5-10 NIV)

“Nřdɔi e Mɔyizi ɔó é we zón bo hwenu e é sù ɔ, é gbé ɔo è ni ma ylb emi ɔo emi ni ma ylb emi ɔo emi ni ma ylb emi ɔo emi ni ma ylb emi ó, ɔó é jló na jiya xá togun Mawu tɔn hú é na ɔu vivř hwēhuhu tɔn e nɔ nɔ ayř nú táan klewun ɔé é.” (Eblée le 11:24-25)

“Mɔyizi ka hɔn sín ax́sú ́ nukɔn, bó yi nɔ Madiáni to me, bó jínjón dotɔ ɔé kpá” (Tíntón 2:15 ASV). ɔó è kplón nř Mɔyizi ɔó ax́suɔuto Ejipu tɔn sín nř ɔagbeɔagbe le me wutu ɔ, é ɔó xwè 40 hwenu e é hɔn sín Falawóɔn kpo Ejipu kpo gón é. Xwè kanɔé e bo d'ewu le é me ɔ, é nyí lɛngbɔnyitɔ e ma ɔó hɔnhɔn sɔmč á é ɔé, azč e Ejipunu le nɔ gbé wǎn na é ɔé, amč, Mawu nɔ ś ε sù.

“Hwenénu ́, Mɔyizi ɔo asú tɔn t́ Jetlo e nyí vřsánú-xwlémawut́ Madiáni tɔn ́ sín gbč léé nyi we, bó kplá gbč yčtɔn léé yi gbčótóló ́ sín gbadahe jí, bó wá Holébu só Mawu tɔn ́ jí, bo wensagun Mawu Mavɔmavɔ tɔn sé ε dó.ORD é tón dó jř tɔn ɔo myɔ e ɔo jiji we ́ me sín zungbó ɔé t́ntin; é kpón bó mɔ zungodwe ́ ɔo myɔ ji we, có zungodwe ́ ka fý á. Hřn, Mɔyizi ɔo: “Un ɔó ná lé kɔ din, bó ná kpón nřjívř éné ́, nř e wú atín ́ ma fý á é.” Hwenu e L .ORDé mɔ ɔo é lé kɔ bó ná kpón nř ́, Mawu yl ε sín zungodwe ́ me, bó ɔo: 'Mɔyizi, Mɔyizi!' Bo é yí gbe n'i ɔo: “Nyε ɔé.” Éné ́ gúdo ́, é ɔo: 'Ma sekpó fí ó; ɔé afɔkpa towe le, ɔó fí e a ɔé é ɔ, ayikúngban mímé we.' É lé ɔo: 'Nyε we nyí Mawu tógbó mitɔn tɔn, Mawu Ablaxámu tɔn, Mawu Izáki tɔn, Mawu Jakóbu tɔn.' Éné ́ gúdo ́, Mɔyizi hwlá nukún me, ɔó é ɔo xesi ɔi we ɔo é mí ná kpón Mawu.” (Tíntón 3:1-6)

“Enε gudo ɔ, L .ORDɔo: 'Un mɔ wřvé e mɔ we togun ce ɔe ɔo Ejípu ́, un se vo e sù we yč ɔe ɔo azčgán yčtɔn léé wú é. Un tunwun wřvé e mɔ we yč ɔe ́, bó je te bó ná hwlén yč sín Ejípu le léé sí ... Wǎ, un ná sé we dó ax́sú Ejípu tɔn ́ gón, bónú a ná ɔe togun ce Izlayéli ví léé tón sín Ejípu.’” (Tíntón 3:7-11 RSV)

“Hwenu e ax́sú Ejípu tɔn ́ jó Izlayéli ví léé dó bo yč ɔido ́, Mawu kplá yč gbɔn Filisitéen léé sín to me có, ali éné ́ lín á, ɔó Mawu ɔo: “Ényí ahwan fun we yč ɔe ́, yč hen ́, yč ná lé kɔ yi Ejípu.” Enε wu ɔ, Mawu kplá togun ɔ gbɔn gbetótló li ɔ jí bo ɔido Xù Vɔɔɔ ɔ kɔn.” (Tíntón 13:17-18 NIV) Amč, ɔó Falawóɔn jló na hen Izlayeli-ví le dó kannumɔgbenu wutu ɔ, é huzu linlin bo nya ye gudo kpo ahwangɔnu tɔn hɔnhɔnɔnɔ ɔ kpo. “Mɔyizi yí gbe nú togun ́ ɔo: 'Mi ma ɔi xesi ó, mi nɔ te, bó ná mɔ lě e Mawu ná hwlén mi gán gbɔn é.ORDna hen wá nú we égbé. Ejípu e mɔ we mi ɔe din léé ́, mi ś ná mɔ yč gbéɔé á. L ɔ .ORDná fun ahwan nú mi; mi ɔó ná nɔ abwe kpowun.'... Lo ́, Mawu Mavɔmavɔ ɔo: 'Ejípunu léé ná tunwun ɔo nyε we nyí L .ORDhwenu e un ná ɔu susu gbɔn ax́sú Ejípu tɔn ́, ahwankekéví tɔn léé kpódó śxát tɔn léé kpó jí é.' ... Sin ́ lé kɔ wá, bó cyɔn ahwankekéví léé kpódó śxát léé kpó jí — ahwankpá Falawóɔn tɔn e xwedó Izlayéli ví léé bý xu ́ me é bí. Me ɔokpó gán ɔo yč me á.” (Tíntón 14:13-14; 17; 14:28)

Hwenu e ye d̀ò yiye we bo xwè tò e sín akpá Mawu dó nú Ablaxamu, Izaki kpo Jakɔbu kpo é kɔn é ɔ, ye wá Sinayíí Só ɔ kɔn. Hwenu e ye gosín Ejipu ɔ, ye nyi kannum ɔ bo nɔ nɔ Ejipu sin sen le kpodo nukɔnninɔ yetɔn le kpo glɔ amɔ, ye d̀o na huzu akɔta din. Fíné ́, Mawu gbɔn Mɔyízi jí bó ná sén gǎgé yě . (bo d̀eǎdeé è nɔ ylɔ d̀ò kpaa me d̀o Sén Wǒ le é lɔ d̀'eme), .sén lée, kpódó sén lée kpó, bó ná dó kp'ace nú yě lě e yě d̀u ten yěɔn d̀o akɔta d̀evo lée me gbɔn é. Sén ene le nɔ zón bo è nɔ tuùn hwehuhu. Mɔ́ me ɔ, "sén ɔ we nyí kplónmetó mĩɔn [.mekplónmetó-(ASV); me e nɔ kpé nukún dó nũ le wu é-(RSV); me e nɔ kpé nukún dó me wu é-(ESV)]bo na kplá mĩ wá Klisu gón, bonu mĩ na mɔ hwejjɔnɔ gbɔn nũd̀iɔi gblame." (Galatinu le 3:24)

Séndótó éné ́, Mɔyízi [1].kúnkan Ablaxámu tɔn], .me e na kɔn nyɔna dó xwédo e d̀ò ayikúngban jí le é bí jí é à? GBEDÉ. Mɔyizi nyí Mesiya ɔ á.

Wemata 6gɔ ɔ

Sén kpódó Akɔjije kpó

Mɔyizi kú bo ma byɔ tò e sín akpá è d'akpá tɔn nú Ablaxamu é me gbédé á, d̀ó é yí gbè nú nũ e Mawu wá hwenu e é xò só ɔ bo mɔ sin é. Mawu gbɔn Mɔyízi jí dó xo d̀e dó akɔta lée bí jí á - akɔta Izlayéli tɔn kedɛ we. Jozuwée húzú gǎn Mawu tɔn nú yě. Medé sixú xa nũ bí dó tenkɔn kpódó wũv é e Izlayéli ví lée mɔ lée kpó wú, kúnkan Ablaxámu tɔn e gosín akpádídó ví Izaki me é. Ahwan e fun we ye d̀e hwebĩnu é we nyí d̀o ye na nɔ gbeji nú Mawu. Ye nɔ jó jlǒ yetɔn le dó bo ye nɔ flú ye hwebĩnu. Lo ́, Mawu nɔ yí yě hwebĩnu hwenu e yě mɔ nũ je nũnyanyawiwa yěɔn wú, bó lé kɔ sín hwe yěɔn lée gúdo, bó lé kɔ wá sén tɔn lée nyi jí é. Sén e Mawu ná gbɔn Mɔyízi jí ́ sɔ hwe ke me d̀ebũ á; hwlengán d̀e kpowun we é xlé, é we nyí Mesiya ɔ (Glekigbe *Klisu*), me e d̀ó ná wá É ná hwlén gbétó gán sín hwe tɔn lée me.

"Mawu Mavɔmavɔ, Mawu mitɔn ná sé gbeyídɔ nye d̀ɔhun d̀okpó dó mi, bo mi ná se tónú n'i."
"Un ná sé gbeyídɔ hwi d̀ɔhun d̀okpó dó hēnnu yěɔn lée me, bó ná sɔ xó ce lée dó nu n'i, bo é ná tɔn nũ e un d̀o nú yě lée bí me, lo ́, ényí me d̀ebũ ma d̀ótó xó e gbeyídɔ éné d̀o dó nyíko ce me á ́, un ná d̀ó hwe n'i." (Sénflínme 18:15, 18-19)

A ka cí Izlayeli-ví e è nɔ tén kpón hwebĩnu, bo hweɔlenu ɔ, ye nɔ jó gbè bo nɔ d̀ó hudo hwesɔke me tɔn é d̀ɔhun à?

Wemata 7gɔ ɔ

Akɔjije Yɔyɔ́ d̀é

""Kpón, azǎn d̀é lée d̀o sisekpó we, bo Mawu Mavɔmavɔ d̀o .ORD, hwetenu un ná je akɔ yɔyɔ́ d̀okpó akɔ e un je xá tǔgbó yěɔn lée hwenénu ́, é cí akɔ e un je xá tǔgbó yěɔn lée é d̀ɔhun á . é Un hen alɔ yěɔn, bó kplá yě tón sín Ejípu." (Jelemíi 31:31-32 NKJV)

"Mi sekpó Mawu e nyí hweɔtɔ gbétó le bí tɔn é, bo sekpó hwejjɔnɔ e Mawu bló bo nũ bí vɔ d̀'ewu le é sín gbigbo, bo sekpó Jezu e nyí hweɔtɔ akɔjije yɔyɔ́ ɔ tɔn é." (Eblée le 12:23-24)

“Éné ́ wú ́, é (Klisu)é we nyí dǽmenu nú akɔjije yɔ́yɔ́ ́, bónu me e Mawu yĺ lée ná mɔ .gũ mavɔmavɔ e sín akpá è dó é. (Eblée le 9:15)

Né è ka nɔ ylɔ medé gbɔn bɔ ete è ka dɔ na wà cobo na mɔ gbè mavɔmavɔ sín akpá ene?

“Nú nyibúsú kpó gbɔ́kpó sín hun sixú súnún hwe metɔn lée ǎ, éné ́ wú ́, hwenu e Klísu wá gbé ́ me ́, é dɔ: ‘A ba vɔ́sánú kpó vɔ́sánú kpó ǎ; Éné ́ gúdo ́, un dɔ: ‘Mawu ce, un wá bó ná wa jlǒ towe,’ lè e è wlán dó wũ ce gbɔn dɔ wěma ́ me é. É nɔ dè nukɔntɔn ɔ sîn bo na dó dɔ wego ɔ ayí.è sɔ dó dɔ nú mímé - NIV]. Jezu Klisu sɔ agbaza tɔn jó azɔn dɔkpo géé bɔ xó fó.” (Eblée le 10:4-10)

“Kpón hwlengán éné ́, gbeyídɔ e dɔ xó dó fénú e Mawu dɔ ná wá nú mi é wú ́, yè ba do nú nǔ éné ́ cédcécédé, bó ténkpón bó ná tunwun hwenu e Yesinsen Klísu tɔn e dɔ yè me é dɔ dídɔ nú yè we hwenu e é dɔ wǔvé e Klísu ná mɔ lée kpódó susu e ná wá je gudo tɔn lée kpó dɔ we é. Me e jlá Wen Đagbe ́ mi gbɔn Yesinsen e Mawu sé dó sín séxwé lée jí lée ko dɔ nú mi din.” (1 Piyée 1:10-12)

“ .A mɔ dɔ hwenu e mí ma dɔ hlɔnhlɔn ǎ é ́, Klísu kú dó me e ma dɔ sísí nú Mawu ǎ lée tame. É nɔ yá káká bɔ medé ná kú dó hwejjjɔn dɔ tame ǎ, é na bo tle nyí dɔ medé sixú kpankón bó kú dó gbetɔ dɔgbe dɔ tame ́. Lo ́, Mawu dɔ wǎn yíyí e é dɔ nú mí ́ xlé gbɔn lè: hwenu e mí kpó dɔ hwehutɔ nyí we ́, Klísu kú dó ta mítɔn me.” (Hlɔmanu le 5:6-8)

“É sɔ wɔ́xúxú, bó dó kú nú Mawu, bó kán, bó ná yè, bó dɔ: ‘Agbaza ce we nyí élɔ, bɔ un sɔ jó dó ta mitɔn me; Mɔ́dɔkpó ́, hwenu e yè dɔ nú ́ gúdo ́, é sɔ kɔfu ́, bó dɔ: ‘Akɔjije élɔ ́, hun ce we kɔn nyi ayí nú mi.’” (Luki 22:19-20 NIV)

Ene wu ɔ, hun Klisu tɔn e kɔn nyi ayí é, gbé tɔn kpo agbaza tɔn kpo e é sɔ dó savɔ́dó súnún hwe me gbɔn akluzu jí xixo gblame é, kpo fínfín sín kú tɔn sín yɔdo me kpo we dɔ Akɔjije Yɔyɔ́ ɔ ayí.Hun vɔ́éné, hwesɔ́kemevɔ́, Mawu e wá huzu gbetɔ é tɔn nɔ ná nǔ e nyibúsú kpó gbɔ́kpó sín hun akɔjije e Mawu ná gbɔn Mɔyízi jí é ma sixú bló ǎ é. Klisu nɔ kú ǎ (Agbaza tɔn agbaza tɔn mɔ nǔ gblé ǎ; ene we nyí dɔ, é na gblé bo na lekɔ wá kó me. Đehan 16:10)lè e Mawu fín e sín yɔdo me gbɔn mɔ́ me bó dɔ dɔ hlɔnhlɔn dɔkpó géé e Satáan dɔ dó gbetɔ jí é jí é. Ene wu ɔ, Klisu, kúnkan Adamu tɔn ɔ, gbà Satáan sín ta hwenu e è fín e wá gbè, bo fín e sín kú é, bɔ gbɔn mɔ́ me ɔ, é dɔ dɔ kú jí. “Un ná sɔ kentɔ [.kentɔ nyínyí]. dɔ hwi kpó nyɔ́nu ́ kpó ténɔn, bó dɔ kúnkan towe kpó ví tɔn kpó ténɔn; é ná zin ta nú we, bɔ a nǎ zin afɔkpo tɔn.” (Bíbéme 3:15)

Vsisa hwesɔ́ke me tɔn Klisu tɔn ka nɔ na hwesɔ́ke me bí we à alǒ me dǔdǔe sɔ bo yí gbè nú É kpo núnina hwlengán tɔn vɔ́nu tɔn kpo le é keɔe we?

Mawu d’akpá nú Ablaxamu, Izaki kpo Jakɔbu kpo dɔ è na na tò e me nyibúnɔ́sin kpo wíin kpo nɔ sà dè é kúnkan yetɔn le, é we nyí Akpádídó Yikúngban ɔ. Akpá ene jenu dɔ hwenu e ye jó kannumɔgbenu Ejipu tɔn dó, bo yí gbè nú akɔ e Mawu je gbɔn Mɔyizi jí, bo sɔ lengbɔ́kpo “nyibú .

kpo gbɔ̃ le kpo.” Amɔ̃, me dɛ̃dɛe dɛ̃ji dɔ Mawu wu gbɔn tɔnúsise gblame, bo nɔ gbeji le é keɛde we è na gbè bo ye na byɔ Akpádídó Yikúngban ɔ jí.

Đò xwè kanweko mɔkpan vlame ɔ, ye yi jĩ tawun hwenu e ye dò gbeji nú Mawu we gbɔn sɛn tɔn le nyinyi gblame é, bo lé gɔngɔn tawun hwenu e ye fɔn gũ dɔ Mawu jí gbɔn gbè e lelé dɔ ye é sín ali le xwixwedó gblame é. Amɔ̃, Mawu nɔ gbeji hwebĩnu bo nɔ yí ye hwenu e ye yí gbè nú hwe yetɔn le, bo lekɔ sín nũnyanyawiwa yetɔn le gudo, lobo byɔ nùblawukúnúme Mawu tɔn kpo hwesɔke me kpo é.

Akpá e Mawu dɔ nú Ablaxamu dɔ “kúnkan” emitɔn na kɔn nyɔna dɔ akɔta le bí jí é wá hwenu e è jì Jezu gbɔn Yesinsen jí gbɔn Mali jí é. Nũdɔd'ayí le bí sín jijenu, gbezán tɔn, nũjiwũ tɔn le, kpo kúnnuɔdɛn e me e mɔ nú ɔ le é dɛtɔn é kpo, kpodo kúnnuɔdɛtɔ gbè ɔ tɔn dɛ le kpo, ee ma nyí Klisanwun á le é, alɔ Hlɔmanu le tɔn dɛ le kpo nɔ zɔn bo è nɔ xò nũ kpɔn dɔ xó e É dɔ dɔ emi nyí “Mawu Ví ɔ kpo Gbetɔví ɔ kpo” é wu á.

“Sín hwenu e sɛn ɔ (Akɔjije Xóxó ɔ) é dɔ nũ dɔgbe e ja le é sín dɛde dɛ kpowun, bo sɔ nyí nũgbo nũgbo ene le tɔn á, é sixu sɔ vɔsisa dɔkpo ɔ le e è nɔ sá hwebĩnu xwewu xwewu le é dɔ bló bo me e sekɔ e le é na nyí me maɔ́oblɔ́ gbedé á. É má nyí mɔ́ á ɔ, vɔ́sánú-xwlémawutɔ́ léé sɔ ná dɔ́ vɔ́sánú-xwlémawutɔ́ léé te á cé? Lo ɔ, vɔ́sánú éné léé me ɔ, xwewú xwewú tɛgbe ɔ, hwe e è hu ɔ nɔ flín me. Đó nyibúsú sín hun kpódó gbăgbá sín hun kpó sixú súnsún hwe metɔn léé gbedé á.

“Éné ɔ wú ɔ, hwenu e Klísu wá gbe ɔ me ɔ, é dɔ: ‘A ba vɔ́sánú dɛbũ á, lo ɔ, agbaza dɔkpó we a dɔ́ d'ayí nú mì, vɔ́ e è nɔ dɔ zo ɔ kpó vɔ́ e è nɔ dɔ sú hwesɔ́kemévo ná ɔ kpó nɔ nyɔ nukún towe me á. Éné ɔ gúdo ɔ, un dɔ: ‘Mawu ce, un wá bó ná wa jlɔ́ towe lè e è wlán dɔ wũ ce gbɔn dɔ wěma ɔ me é.’

“Hwenu e é dɔ d'ayí dɔ: ‘Vɔ́ e è nɔ sá nú me le é kpo nũnina le kpo, vɔ́ e è nɔ dɔ zo le é kpo hwesɔ́ke me sín vɔ́ le kpo jló we á, a ka nɔ lé yí wán na á’ (è nɔ sá vɔ́ ene le sɔgbe xá sɛn ɔ) ɔ, é lé dɔ gɔ na dɔ: ‘Kpɔ́n, un wá bo na wà jlɔ́ towe. Klisu azɔn dɔkpo géé.

“Vɔ́sánú-xwlémawutɔ́ dɔkpó dɔkpó nɔ nɔ te dɔ sinsenzɔ́ tɔn me ayíhóngbe ayíhóngbe, bó nɔ sá vɔ́ dɔkpó ɔ azɔn gɛgɛ, vɔ́sánú éné léé ɔ, vɔ́sánú éné léé sixú súnsún hwe léé síin gbedé á. éné ɔ, Yesinsen lɔmɔ́ dɛ kúnnu nú mĩ, dɔ́ Aklúnɔ dɔ: ‘Akɔjije e un ná je xá yè dɔ azán éné léé gúdo ɔ dɛ: Un ná sɔ sɛn ce léé dɔ ayi yè tɔn me, bó ná wlán yè dɔ ayi yè tɔn me.’” (Eblée léé 10:1-16 ESV).

“Éné ɔ gúdo ɔ, é dɔ gɔ ná dɔ: ‘Un sɔ ná dɔ hwe yè tɔn léé kpódó tónúmase yè tɔn kpó sín kɔ nú yè á. Ényí è sɔ hwe léé ke me ɔ, é sɔ byɔ dɔ è ní sá vɔ́ dɔ hwe léé tame á, dɔ́ hun Jezu tɔn wútu ɔ, mĩ sixú yi ten mímé ɔ me din kpódó jidɛde kpó.’” (Eblée le 10:17-19 GWT) Akɔjije Yɔyɔ́ wá kpo vɔsisa hun tɔn Jezu Nazaletinu ɔ tɔn kpo, nya e me hwehuhu sín wuntun dɛ ma dɛ á é, “Lɛngbɔ́ví Mawu tɔn e nɔ dɛ hwehuhu gbè ɔ tɔn sín é!” Klisanwun le nɔ flín vɔsisa hwesɔ́kemé tɔn Klisu tɔn gbɔn nũ e è nɔ yɔ dɔ Aklunɔ Sín Nũdudu é duɔdu gblame.

Nùnina Vǎnu Hwɛngán Tɔn .

Lee Adamu kpo Èvu kpo dá gbɔn é xlé gbɔn é ɔ, è na nǔwukpikpé gbetɔ ɔ é na cyan nǔ bo wá gbeta ɛ ɔn. Nǔ éné ɔ, Izlayéli ví lée ɔmɔɔ dɛxlé, mɛ e Mawu sɔ bó ná kplá Klísu wá gbɛ ɔ mɛ lée ɔ, yě nɔ sɔ nǔ e nyɔ nú yědée é sɔ hwe bí nu, bó nɔ fɔn gǔ dó Mawu jí, bó nɔ mɔ wuvě e mɛ é nɔ tɔn ɔ dó lée. Pɔlu dɔ nú mǐ dɔ “Kú wɛ nyí akwɛ e hwɛhuhu nɔ sɔ mɛ é, ɔ nǔnina Mawu tɔn wɛ nyí gbè mavɔmavɔ gbɔn Jezu Klísu Aklunɔ mǐtɔn mɛ.” (Hɔmanu ɛ 6:23 KJV) Adamu kpo Èvu kpo kplɔn nǔ ene dɔ ali vewǔ ɔ nu.

Mɛ dǛdɛe sɔ bo na byɔ Akɔjije Yɔyɔ Jezu tɔn mɛ ɛ é, mɛ dǛdɛe dɔ Klísu mɛ ɛ é nɔ mɔ hwɛngán, è nɔ sɔ hwe kɛ ye gbɔn hun Klísu tɔn e nɔ klɔ mɛ é gblamɛ, bo nɔ lé mɔ gbè mavɔmavɔ dɔ Akpádídó Yíkúngban gbígɔ tɔn ɔ mɛ.

“Mɛ dɛvo dɛbǔ sixu hwɛn mǐ gán ǎ, nǔgbo ɔ, hɔnhɔn mɛ e nɔ nyí Jezu é tɔn kɛdɛ wɛ sixu hwɛn mǐ gán, é nyí mɛ dɛvo dɛbǔ ǎ.” (Mɛsédó 4:12)

“Dó Wɛn Dɔgbe ɔ [Klísu (rd)] nɔ hu winnyá nú mi ǎ, dɔ hɔnhɔn Mawu tɔn wɛ, bó nɔ hwɛn mɛ e dɔ nǔ lée bí gán, Jwifu lée je nukɔn, ɔ mɛ e ma nyí Jwifu ǎ lée ɔmɔɔ dɛ, dɔ Wɛn Dɔgbe ɔ wɛ dɛ lè e Mawu nɔ sɔ mɛ dó húzú hwɛjjɔn gbɔn é xlé.” (Hɔmanu ɛ 1:16-17)

Ène wu ɔ, mǐ mɛ bí wɛ hu hwe. Klísu wɛ nyí vɔsánú hwɛsɔkɛmɛ tɔn mǐtɔn. Wɛn Dɔgbe ɔ, KLISU DÓ FÍN sín kú mɛ ɔ, wɛ nyí hwɛngán sín hɔnhɔn, hwɛsɔkɛ mɛ.

DÉ. Mǎ ka nyí Klísu Jezu Nazaléti tɔn ɔ lo?

- “Dò bíbǎmɛ ɔ, Xó ɔ ko tɛn, bo ko dɔ Mawu kpá, ɔ Xó ɔ ka nyí Mawu.” (Jaan 1:1)
- “É ko dɔ gbɛ ɔ mɛ, ɔ gbɛ ɔ gbɔn jí tɔn, ɔ .
gbɛ ɔ tunwun i ǎ.” (Jaan 1:10)
- “Xó ɔ wá huzu gbetɔ, bo wá nɔ mǐ mɛ, ɔ mǐ mɔ susu tɔn, susu e Tɔ ɔ dɔ xá Vídokponɔ tɔn é, susu e xomenyínyɔ kpo nugbɔdɔdɔ kpo gɔ é.” (Jaan 1:14)
- “É dè édée jó, bo sɔ mɛsɛntɔ sín ninɔmɛ, bo cí gbɛtɔ dɛvo ɛ dɔhun, bo sɔ édée hwe, bo setónú kaka yì kú dɔ akluzu jí.” (Filipunu ɛ 2:6-8-8)
- “Ayíhóngbe tɔn ɔ, Jaan mɔ Jezu jáwe gɔn tɔn, bó dɔ: “Mi kpɔn! **Lengbɔví Mawu tɔn e nɔ sɔ hwe gbɛtɔ lée tɔn sɛn é!** Mɛ e xó un dɔ dó wǔ tɔn dɔ: “Mɛ dɛ dɔ gǔdo ce, bó hú mi, dɔ é ko tɛn cóbɔ un wá tɛn ɔ né.” (Jaan 1:29-30 NKJV).
- “Ée Jezu ɛ yɛhwɛsin fó ɔ, é tɔn sín tɔ ɔ mɛ tlóló, ɔ jǐnukúnsin hun, ɔ é mɔ Ye Mawu tɔn je te ahwanné dɔhun, bó wá je te dó jí tɔn.” (Matie 3:16)
- “Ee Jezu wá Sezalée Filipu tɔn mɛ é ɔ, é kanbyɔ ahwanvu tɔn ɛ dɔ: ‘Mǎ wɛ nye Gbetɔví ɔ ka nyí ɔ mɛ ɛ nɔ dɔ?’ Ye yí gbè n’i dɔ: ‘Mɛ ɛ nɔ dɔ hwi wɛ nyí Jaan Baptemublonumétɔ ɔ;

me devo le nyí Jelemíi alò gbeyidq le dqokpo.' É kanbyó yě dq: 'Midεε léε ka lo, mē un ka nyí bɔ mi nɔ dq?' Sinmɔɔ Piyéε ka yí gbe n'i dq: "Hwi we nyí Klísu Mawu gbεde ́ sín V́i." Jezu ka yí gbe n'i dq: 'Sinmɔɔ Jonasi ví, nŭ nyɔ nú we! Gbetɔ dqebŭ dq nŭ ene xlé mi ă, loɔ, Tɔ ce e dq jixwé é we dq nŭ ene xlé mi.'" (Matie 16:13-18 GWT)

- "Đó é dq Mawu dqokpo géé kpódó .Mededóvo dqokpo . dq Mawu kpo gbetɔ léε kpo tɛntin; *kpò* Gbetɔ Klisu Jezu e sɔ édqéé jó dó hwlen me bí gán é." (1 Timɔtéε 2:5-6)
- Đó Mawu nyínyí ɔ sín nŭ le bí we nɔ nɔ agbaza tɔn me." (Kolɔsinu le 2:9)

B. Etewu gbetɔ ka dqo hudo hwedqɔtɔ tɔn?

- ".Hwe e mi hu léε we dqe mi dqo vo nú Mawu mitɔn; Bɔ hwe towe léε sɔ hwlá . *Tɔm* nukúnme towe, Ene wu ɔ, É na dqótó mì ă." (Ezayii 59:2)
- ".Un sɔ nŭ éné ́ dqo gbetɔ sín xógbe me, dqo mi gló me e mi nyí é. Lee mi nɔ sɔ agbaza mitɔn sín wŭjɔnú le dó savɔ nú nŭ kwijikwiji le kpo nŭnyanyawiwa e dqo jijeji we tegbe le é kpo gbɔn é ... Đó hwehuhu sín akwe we nyí kú, loɔ, nŭnina Mawu tɔn we nyí gbè mavɔmavɔ dqo Klisu Jezu Aklunɔ mĩtɔn me." (Hlɔmanu le 6:19...23)
- ".Me bí we hu hwe, bɔ susu e Mawu nɔ ná me ́ hwedó yě. Mawu sɔ ε dó savɔ na, bo sɔ hwe ke me gbɔn nŭdqidi e è dqo nú hun tɔn é gblame." (Hlɔmanu le 3:23-25)
- ".Mi tunwun dq me nyanya léε kún ná mɔ ten dq axɔsúduqu Mawu tɔn me ó ă cé? Mi ma lɔn nú è blé midéε ó. é nyí agaletɔ le, vodunsentɔ le, agaletɔ le, sunnu e nɔ dqóxó xá sunnu alò nyɔnu le é, alò me e nɔ dqóxó xá sunnu alò nyɔnu le é [1].me e nɔ dqóxó xá me le é (RSV)], . ajotɔ, nukúnkénɔ [.nukúnkénɔ (NIV)], .ahannumúnɔ léε abí mezunzuntɔ léε [.me e nɔ dó hwe me le é (NIV)], .alò me e nɔ yí akwe dqo me sí le é [.me e nɔ j'ajo le é (NIV)].axɔsúduqu Mawu tɔn na byɔ ă." (1 Klɛntinu le 6:9-10)
- ".V́i ce vívéná léε mi, un dqo nŭ éls wlán sé dó mi we, bónú mi ma hu hwe ó. Lo ́, nú medé hu hwe ́, mĩ dqo me e nɔ dqo xó nú Tɔ ́, bó nɔ jehun dó mĩ jí é: Jezu Klísu Hwejjɔnɔ ́. É we nyí vɔsánú e nɔ sɔ hwe mĩtɔn léε ke mĩ é." (1 Jaan 2:1-2)
- ".Wen Đagbe Klísu tɔn we, dqo é nyí hlɔnhlɔn Mawu tɔn, bó nɔ hwlén me e dqo nŭ léε bí gán, Jwifu léε je nukɔn, bɔ me e ma nyí Jwifu ă léε lɔmɔ wá je nukɔn." (Hlɔmanu le 1:16)
- ".dqo Mawu dqokpo géé we tĩn, bɔ dqemenu dqokpo géé tĩn dqo Mawu kpo gbetɔ le kpo tɛntin: é we nyí Klisu Jezu e sɔ édqéé jó dó xɔ gbè nú me bí é." (1 Timɔtéε 2:5-6)

C. Ete ka nyí Wenɔagbe Klisu tɔn?

- ".Đò bíbēme ɔ, Xó ɔ ko tĩn, bo ko dqo Mawu kpá, bɔ Xó ɔ ka nyí Mawu." (Jaan 1:1- 2KJV)
- ".Mi bí ní tunwun dqo Jezu Klísu Nazalétinu e mi ká nyi aklúzu jí, bɔ Mawu fɔn ε sín kú ́ sín nyíko me we nya éls dqo te dqo nukɔn mitɔn fí, bɔ é dqo ganjí. Éné ́, ' .awĩnnya e mi xɔgbátɔ léε gbé, bó wá huzu awĩnnya taji e dqo zwe jí é. **Mŭ dqokpo ɔ, hwlen gán ka dqo me devo me ă [é we nyí Klisu]** .(rd)],dqo Mawu sɔ na nyiko devo gbetɔ le dqo ayikúngban jí fí dqebŭ, bɔ mĩ na mɔ hwlen gán gbɔn jí tɔn ă." (Mesédó 4:10-12)

- “**Đò Éyε me** .mǐ mɔ hwɛngán gbɔn hun tɔn gblame, bɔ Mawu sɔ hwe mǐtɔn lε ke mǐ, dɔ fɛnú tɔn d’agba sɔ.” (Efɛzinu lε 1:7-8)
- “[.Ye bǐ] we .**Mawu sɔ ε dɔ dɔ hwejjɔnɔ vɔnu gbɔn fɛnú tɔn gblame, gbɔn hwɛngán e Klisu Jezu xɔ é gblame** .. Mawu sɔ ε dɔ savɔna, bo sɔ hwe ke me gbɔn nǔdidi e è dɔ nú hun tɔn é gblame.” (Hlɔmanu lε 3:24-25)
- “.Nɔví lée mi, un dɔ Wɛn Đagbe e un jlá mi sɔ flín mi wε, bɔ mi yí gbe ná, bó dɔ te d’é jí, bɔ mi mɔ hwɛngán gbɔn jí, ényí mi hen xó e un jlá mi sɔ syénsyén sɔ, afi nú mi dǐ nǔ vɔtɔ. Đó nǔ e nye lɔmɔ yí sɔ wε un kplón mi je nukɔn;**Klísu kú dɔ hwe mǐtɔn lée tamε lě e Mawuxówéma sɔ dɔ gbɔn é, bɔ è dǐ i, bɔ azǎn atɔngɔ sɔ gbe sɔ, é fɔn sín kú lě e Mawuxówéma sɔ dɔ gbɔn é.**” (1 Kɔlɛntinu lε 15:1-4)
- “.Éné sɔ wú sɔ, nú mɛdɛ dɔ bǔ xá Klísu sɔ, nǔdídɔ yɔyɔ wε é nyí; nǔ xóxó sɔ ko yi, nǔ yɔyɔ sɔ wá! Mawu e dɔ hwe gbɔn xá mǐ gbɔn Klísu jí sɔ gɔn wε nǔ éné lée bǐ gosín;**é dɔ hwe gbɔn xá gbɛtɔ lée gbɔn Klísu jí** ., bo sɔ nɔ xa hwe e gbɛtɔ lε hu dɔ ye lε é ǎ. Mǐ wε é sɔ dɔ así nú mǐ dɔ mǐ ni jla wɛn hwεsɔke mε tɔn sɔ.” (2 Kɔlɛntinu lε 5:17-19)

D.Ně è ka nɔ lévɔ bló bɔ mɛdɛ nɔ dɔ kancica dɔagbe xá Mawu gbɔn?

- “.Piyée dɔ nú Jezu ... Hwenu e é kpo dɔ xó dɔ wε sɔ, akpɔkpɔ wěwé dɛ cyón yě, bɔ gbe dɛ gosín akpɔkpɔ sɔ mε bó dɔ: ‘Vɐ ce e un yí wǎn ná sɔ dǐe; nǔ tɔn nyɔ nukún ce mε tawun.**Mi dótó è** . [.mi dótó è (KJV)]!’” (Matie 17:4-5 mε)
- “.Ényí yě ma dǐ nǔ n’i ǎ sɔ, ně yě ka sixú ylɔ ε gbɔn? Ényí yě ma se xó tɔn ǎ sɔ, ně yě ka sixú dǐ nǔ n’i gbɔn?” (Hlɔmanu lε 10:14)
- “.Enε wu sɔ, Filipu kanwezun yí gɔn tɔn, bo sè bɔ é dɔ gbeyidɔ Mawu tɔn Ezayii sín wema xá wε, bo kanbyɔ ε dɔ: ‘A .**mɔ nú je mε** nǔ e a dɔ xixa wε é?’ Bɔ é yí gbe n’i dɔ: “Ně un ka sixú mɔ nǔ je mε gbɔn, nú mɛdɛ ma tɔn mε nú mǐ ǎ sɔ? É dɔ nú Filípu dɔ é ní xá kekéví sɔ mε, bó jínjón ayí xá émí.” (Mesédó 8:30-31)
- “.Ma dón**ndidi [nǔdidi nú nǔwiwa .]** é nyí sixu nyɔ xomε ǎ, dɔ mε e sekpɔ Mawu sɔ dɔ ná dǐ nǔ dɔ é tɔn; **é** nɔ na ajɔ mε e nɔ ba ε lε.” (Eblée lε 11:6)
- “.Mi ná kú dɔ hwe mitɔn lée mε; dɔ ényí mi ma dǐ dɔ nye wε ǎ sɔ .**É**mi na kú dɔ hwe mitɔn lε mε.” (Jaan 8:24)
- “.Lo sɔ, ényí mi ma lée kɔ wá Mawu gɔn, bó dɔy linlin mitɔn lée kpódó walɔ mitɔn lée kpó ǎ sɔ, mi lɔmɔ, mi bǐ ná kú. Bɔ mε 18 enε lε e kú hwenu e atɔxwε Silowée tɔn j’ayí dɔ ye jí é ka ló? A vedó dɔ yě hu hwe hú mε dǐ lée e nɔ nɔ Jeluzalému lée wε a? Gbedé! Un sixu ganjewu dɔ ye kún nyí mɔ ó. Amɔ, enyi a ma wá mɔ ǎ sɔ .**lɛkɔ wá Mawu gɔn bo huzu .** [.lɛkɔ sín hwe towe lε gudo (NW)]lě e mi nɔ lin nǔ gbɔn bó nɔ wa nǔ gbɔn é sɔ, mɔ sɔ, mi lɔmɔ ná kú.” (Luki 13:3-5)
- “.Mawuxó sɔ sekpɔ mi, bó dɔ nu mitɔn mε, bó dɔ ayi mitɔn mε;**dɔ** kpo nu towe kpo Aklunɔ Jezu bo dǐ nǔ dɔ ayi towe mε dɔ Mawu fɔn ε sín kú sɔ, a na mɔ hwɛngán. Đó ayi metɔn wε è nɔ dǐ nǔ na, bɔ è nɔ mɔ ε dɔ mɔ hwejjɔnɔ, [enyi è dɛji dɔ Mawu wu gbɔn tónúsise gblame sɔ], bo nɔ dɔ xó sɔ kpo nu tɔn kpo, bo nɔ mɔ hwɛngán.” (Hlɔmanu lε 10:8-10)

- “.Hwenu e mĩ tle d̀ò .**kú** d̀ò hwēhuhu le me ɔ, é na mĩ gbè d̀ó kpó xá Klisu, (d̀ò fénú tɔn me we è hwlen mi gán d̀è)” (Efēzinu le 2:5 KJV)
- “.Mi tunwun d̀ɔ mĩ me e ko le yehwesin, bó d̀ɔ bũ xá Klísu Jezu ́, kú e é kú ́ ma tunwun ă cé? Hwenu e mĩ .**d̀obló baptem byó kú tɔn me**,mĩ nyí**è ś d̀ó yɔd̀o ɔ me** . xá ε (mĩ kú nú hwēhuhu, **bɔ mĩ nyí .d̀i, nylɔ .**) .” (Hlɔmanu le 6:3-4)
- “.Lee Tó ɔ sín hlɔnhlɔn susunɔ f́n Klisu sín kú me bo wá gbè gbɔn é ɔ, mɔ́jen mĩ lɔ d̀ó na .**nb** **gbē yɔyɔ d̀e** . . Nú mĩ ko bũ xá ε d̀ò kú tɔn d̀ɔhun ɔ, é d̀ò wen d̀ɔ mĩ lɔ na bũ xá ε hwenu e mĩ na lɛkɔ wá gbè é d̀ɔhun é. Mĩ tunwun d̀ɔ me e mĩ nyí d̀'ayí ́, è ká ε nyi aklúzu jí xá ε, bó ná d̀ó sú kún d̀ó nú hwēhuhu d̀ɔ agbaza mĩtɔn me. Éné ́ wú we mĩ ś nyí kannumɔ nú hwēhuhu ă. Me e ko kú é gosin hwēhuhu sín ace me.” (Hlɔmanu le 6:4-7)

E. Gbē Yɔyɔ ɔ Zinzan D̀ò Klisu Me .

Nũkplónme Klísu tɔn e bɔ d̀'é wú bɔ è wlán d̀ó Matie wemata 5-7 me léε d̀e nũ g̀égé xlé d̀ó gbēzinzan d̀ɔ Klísu me wú (è ténkpón bó ná slé nũ e è wlán léε bĩ ă).

Vogbingbɔn e d̀ò Akɔjije Yɔyɔ ɔ kpo Akɔjije Yɔyɔ ɔ kpo tentin é – 6:1-18

1. Mi d̀e hwejjɔ mitɔn xle d̀ɔ gbetɔ nukɔn vs– Sin Mawu d̀ɔ Ayi mitɔn me .
2. D̀ɔn ayi me le tɔn wá nũnina jí . vs– Mi ná nũ d̀ɔ nũglá, bó ná ś Mawu su .
3. Nɔ xođe bonu me d̀evo le ni yí wǎn nú we . vs– Đexixo ɔ, Mawu we .
4. Mi yló me léε d̀ó hwejjɔ mitɔn jí . vs– Mawu nyí Mímé- é nyí gbetó ă .

Vogbingbɔn e d̀ò Akɔjije Xóxó ɔ kpo Yɔyɔ ɔ kpo tentin é – Matie 6:21-48

1. Ma hu me ó . vs– Ma hen xomesin, xo nyanya, ko me alo wangbenume .
2. Na . vs– Mi nɔ bló bɔ vogbingbɔn le nɔ sɔgbē xá nɔví le cobo nɔ na nũ .
3. Ma d̀ó afɔ gbé ó . vs– Ma kpón međé kpódó jlđ xóđóxáme tɔn kpó ó .
4. Nɔ ba hlɔn me e wá nũ agɔ xá we é . vs– Mi jó Mawu d̀ó nú é ni ba hlɔn .
5. Gbē wǎn nú kentó towe . vs– Nɔ wá d̀agbe nú me bĩ, kentó towe le tle .

Gbē gbigbɔ tɔn Akɔjije Yɔyɔ ɔ tɔn – 6:19-7:27

1. Tuùn d̀ɔ emi d̀ó hudo Mawu tɔn .
2. Nɔ hen gbigbɔ fifá tɔn d̀é d̀ó te .
3. Tén kpón bo mɔ d̀ɔ è ni nɔ wá nũ jlɔɔ .
4. Nɔ kú nũblawu nú me .
5. Nɔ hen linlin le d̀ó mimé jí .

6. Nɔ hɛn fifá wá .

7. Yì gbè nù yadonumɛ dɔ nù dagbe wiwa wu .

8. Jò kancica e dò hwi kpo Mawu kpo tentin é dó bonu é ni dò wen .

9. Kplɔn mɛ dɛvo lɛ bonu ye ni setónú nù nùkplɔnmɛ Mawu tɔn lɛ bɪ .

10. Nɔ cɔ hwidéɛ bo nɔ nyi alɔ nù aca lɛ kpinkplɔn dɔ xó Mawu tɔn wɛ .

11. Mi ganjɛ Mawu wu, ma ganjɛ dɔkun e è kplé bo nɔ hɛn gblé lɛ é wu ó .

12. Nɔ cɔ hwidéɛ dó nù e a nɔ sɔ dó ayi towe mɛ gbɔn nukún towe lɛ gblamɛ é wu .

13. È sixú ganjɛ Mawu kpódó dɔkun metɔn kpó wú ă.

14. Gbè ɔ hugăn nù lɛ .

15. Mi sɔ hwejiɔ kpódó hwejiɔ kpó dɔ nukɔn - Mawu wɛ nɔ kpé nukún dó nù e kpo lée wú .

16. Ma nɔ gbé nù nù mɛ dɛvo lɛ ó - hwi lɔmɔɔ, hwehuhu wɛ hɛn hwe .

17. Mɛ e nɔ ba hwejiɔ kpo kanɔdonúwu kpo lɛ é na mɔ .

18. Mawu nɔ na nù mɛ e byɔ nù lɛ é .

19. Tuùn Mawu bɔ a na tuùn yemenúwatɔ ɔ kpo azɔ tɔn lɛ kpo .

20. Mawu nɔ tuùn mɛ e nɔ wà jlɔ tɔn lɛ é – é nyí mɛ e nɔ dɔ emi nɔ wà lɛ é ă .

F. Lee È Na Byɔ Klisu Mɛ gbɔn É sɪn Kpléklé .

Sè

- Mi kplɔn nù ganjɪ bó xa nù e Klisu kpódó mesédó tɔn lée kpó jlá é dɔ yě wɛ nyí Xó gbɛ tɔn lée.

Mɔ nú jɛ mɛ

- Gbetɔ lée bɪ wɛ nyí hwehutɔ, dɔ yě tli tó nù sɛn jlɔjlɔ Mawu tɔn lée.
- Un hu hwe, un sɔ dɔ gbɛ zán wɛ lě e Mawu zɔn gbɔn é ă.
- Hwe e un hu lée ná zɔn bɔ un ná kú mavɔ mavɔ.
- È dɔ ná sɔ hwe ke mɪ, bó ná mɔ gbɛ mavɔmavɔ dɔ Mawu gɔn.
- Klisu, vɔ e nɔ súnsún hwe sɪn kɔ nù mɛ é wɛ nyí ali dɔkpó géé e nu è nă sɔ hwe ce lée bɪ ke mɪ dè é.

Mi dɪ nù dɔ Klisu nyí Mawu e jló na sɔ hwe ke mɛ é .

- Jezu wɛ nyí Mawu e wá ayikúngban jí dò agbaza mɛ dɪ Jezu Nazaletɪ tɔn bo nɔ gbetɔ lɛ tentin é, bo lɛ nyí mɔ.
- Jezu sɔ gbɛ agbaza tɔn tɔn jó kpo jlɔ kpo gbɔn akluzu jí yiyi gblamɛ - vɔsisa maɔɔblɔ e è na sɔ hwe gbetɔ tɔn lɛ ke e é.
- È dɪ i, bo fɔn sɪn yɔdɔ tɔn mɛ azăn tɔn atɔngɔ ɔ gbè, lobo sɔ éɔéé xlé ahwanvu tɔn kanweko mɔkpan.

- É lɛkɔ yì jixwé xá Tó tɔn.

Iɛkɔ sín hwɛ towɛ lɛ gudo

- Ðyc gbɛ cɛ sín hwɛhuhu kpo tónúmase kpo jí bo wá jidɛ kpo tónúsise kpo jí.

Ðɔ

- Yí gbɛ̀ d̀ò mɛ̀ dɛ̀vo lɛ̀ nukɔn d̀ɔ Jɛ̀zu wɛ̀ nyí Ví Mawu Tɔn.

Kú

- Hu gbɛ̀ cɛ̀ xóxó, hwɛhuhu, gbɛmɛ̀ tɔn.

È ni d̀i mɛ̀

- Ðó gbɛzán towɛ gbɛ̀ ɔ tɔn ko kú wutu ɔ, d̀i i dó Klisu tɔn mɛ̀ d̀ò yehwesin yɔdo ɔ mɛ̀ gbɔn sín mɛ̀ nyɔ ɛ̀ gblamɛ̀.

Yí

- Kú towɛ nú hwɛhuhu, bó d̀i wɛ̀ dó kú Klísu tɔn mɛ̀ ɔ, Mawu ná f́n wɛ̀ sín kú, bó ná nyí gbetɔ́ gbigo tɔn yɔyɔ́ d̀é, bó ná ná wɛ̀ Yesinsen, lobo ná sɔ́ wɛ̀ dó Agbaza Klísu tɔn mɛ̀, é wɛ̀ nyí agun ɔ́.

É d̀ò gbɛ̀ jí

- Mi kpó d̀ò gbɛzán syensyen zán wɛ̀ bo d̀ò tónú sè nú Klisu wɛ̀, wɔ́sisa hun tɔn e nɔ́ sɔ́ hwɛ̀ kɛ̀ mɛ̀ é, bo na kpó d̀ò mɛ̀ e nɔ́ nɔ́ gbɛ̀ d̀ò tónúsise mɛ̀ lɛ̀ é bí slá wú wɛ̀ gbɔn nũd̀i d̀i kpo jidɛ kpo gblamɛ̀, sín ayi e vé jlé é mɛ̀. A nyí mesentɔ́ d̀é d̀ò Klisu mɛ̀ bo na wà jló Mawu tɔn.

G. A ka dɛ̀ji tawun d̀ɔ a na nɔ́ gbɛ̀ mavɔmavɔ mɛ̀ xá Jɛ̀zu Klisu d̀ò Sínsɛnɔ́ mɛ̀, enyi a kú égbé/zǎn é́lɔ́ mɛ̀ ɔ̀ à?

- “.Un wlán nṹ éné léé sé dó mi mɛ̀ e d̀i nṹ nú Mawu ví ɔ́ léé, bónú mi ná tunwun d̀ɔ́ é mí d̀ó gbɛ̀ mavɔ́ mavɔ́.” (1 Jaan 5:13)
- “.Ðó hwɛjjɔ́ enɛ̀ wu ɔ́, un [.Jɛ̀zu] d̀ɔ́ nú wɛ̀ d̀ɔ́ a na kú d̀ó hwɛ̀ towɛ lɛ̀ wu. Ényí mi ma d̀i d̀ɔ́ nyɛ̀ wɛ̀ ǎ́ ɔ́, mi ná kú d̀ó hwɛ̀ mitɔn léé wú.” (Jaan 8:24)

Égbé wɛ̀ nyí azǎn e gbɛ̀ è na wá gbɛta ɔ́ kɔn é .!

Gbeta ɔ́, Hwiqɛsunɔ́ wɛ̀ na wá!

Etɛ̀ a ka na sɔ́?

Gbɛ̀ Mavɔmavɔ

“Mɛ̀ e d̀ótó xó e un d̀ɔ́ léé, bó d̀i nṹ nú mɛ̀ e sé̀ mì dó ɔ́ ná mɔ́ gbɛ̀ mavɔmavɔ́, è nǎ́ d̀ó hwɛ̀ nú yě ǎ́, d̀ó yě ko tón sín kú mɛ̀, bó wá gbɛ̀ mɛ̀. GWT)

alǒ

Kú Mawomawo

"É ná bló m'hwenu e Aklúno Jesu ná de édeé xlé 3; é d'ò wíwá wésín séxwé k'pó wensagun t'on hl'nhl'nn'ó lée k'pó d'o myc daxó de me. É ná ba hl'ón me e gbé d'o é mí kún ná yí Mawu ó lée k'pódó me e gbé d'o é mí kún ná yí gbe ó lée k'pó. [setónú (NIV)].nú Wengdagbe c [.Wen Dagbe (NKJV)]d'ó Aklúno m'it'on Jesu wú. Yè ná sù axó 3 gb'ón kún súsú d'ó nú yè káká sóyi, bó ná de yè d'ó vo nú Mawu Mawomawo k'pó hl'nhl'ón t'on susun'ó k'pó." (2 Tesalonikinu le 1:7-10)

Nùkanbyo le

1. Nù e d'ò w'k'e c me b'ò è ma sixu lin à é w'e nyí .
d'é. ___ É wá t'ín edesun'ó jí bo l'é wá t'ín d'ò jl'ò me .
b. ___ è bl'ó tuto t'on bo l'é bl'ó b'è g'édé
2. È dá gb'et'ó d'ó Mawu s'ín akpajle jí ene wu c, gb'et'ó .
d'é. ___ d'o hl'nhl'ón bo na ze gb'eta bo na ze gb'eta .
b. ___ sixu wà nù e è bl'ó tuto n'í d'o é ni wà é k'ed'e .
3. Alixléme te le Mawu ka na Adamu d'o é ni wà hwenu e é d'ò Edeni me é?
d'é. ___ K'pé nukún d'ó jik'pá Edeni t'on wu, bo k'pé nukún d'ewu
b. ___ Ma d'u at'ín s'ínsén e n'c z'ón b'ò è n'c tu'ùn nù dagbe k'pó nù nyanya k'pó é ó .
c. ___ Mi jí ví, bó gba kún, bó g'ó ayíkúngban 3 jí, bó s'ó é d'ó ace towe gl'ó .
d. ___ Nù e d'ò aga le é bí .
4. Adamu k'pó Èvu k'pó d'ótó Satáan bo jó yed'ée d'ó nú jl'ò yet'on le T ___ F ___ .
5. Wemaf'o le bí, Biblu c, Mawu g'ón w'e è wlan b'ò è wlan nú gb'et'ó bonu é na xà bo m'c nukún'ú je jl'ò Mawu t'on me d'o gb'et'ó ni n'c gb'è bo ny'ó Mawu nukúnme.
T. F.
6. Hwehuhu n'c je hwenu e me'd'é:
d'é. ___ Jl'ò le n'c t'én me k'p'ón, n'c d'on me, bo n'c l'é d'on me .
b. ___ É n'c jó édeé d'ó nú metenk'p'on jl'ò t'on le t'on .
7. Adamu k'pó Èvu k'pó m'c wuv'è deb'ù d'ó hwe yet'on le wu à à?
T. F.
8. D'ò N'wée hwenu c, d'ó n'nyanyawiwa gb'et'ó t'on wutu c, Mawu sù kún d'ó nú gb'et'ó le bí ml'éml'é ze:
d'é. ___ Adamu k'pó Èvu k'pó
b. ___ N'wée k'pódó xwédo t'on k'pó
c. ___ Ablaxamu k'pó xwédo t'on k'pó
9. Mawu d'ak'pá nú Ablaxamu d'o .
d'é. ___ Izlayeli ví le w'e è s'ó bonu ye na d'ó gb'è mawomawo .
b. ___ È d'ó hwe nú me e ma nyí Jwifu à le é d'o ye na kú mawomawo .

c. ___ Mε e dò akɔta le bĩ me le é na bo nyí akɔta dɛbũ tɔn ɔ, è na kɔn nyɔna dó ye jí .

10. Mawu je akɔjije dɛ́ xá Mɔyizi kpo Izlayeli-ví le kpo à?

T. F.

11. Mɔyizi sixú byó to e sín akpá è dó nú Ablaxámu é me ã, dɔ́ é sɔ́ susu dɔ́ éqée jí hú é sɔ́ susu nú Mawu.

T. F.

12. Kanlin vɔsisa nyibúsú kpo gbɔ́ kpo tɔn e Izlayéli ví lée sá nú Mawu ɔ, è nã sɔ́ hwe yětɔn lée ke yě we a?

T. F.

13. Klísu sɔ́ agbaza tɔn agbaza tɔn jó nú Mawu, dɔ́ hwesókemévo nú gbetó sín hwesókeme. T

___ F ___

14. Klisu je akɔjije yɔyɔ́ dɛ́ me xá me e yí gbè n'í dɔ́ é nyí Aklunɔ le é bĩ gbɔn jidɛ e ye dɔ́ dó wũ tɔn gbɔn tónúsise gblame é gblame à?

T. ___ F. ___

15. Gbetó le bĩ we ma nɔ gbè lee Mawu nyó nukún tɔn me gbɔn é ã, bo ka dɔ́ hudo hwesóke me tɔn bo na dó sixu hwlen yeqée gán.

T. F.

16. Hwehuhu sín vɔ́ Klisu tɔn, vɔsisa hwesókeme me tɔn ɔ, nɔ na hwesókeme:

dɛ́. ___ Mε bĩ

b. ___ Mε e dɔ́ nũ le é .

c. ___ Mε e nɔ sɔ́ jidɛ yetɔn kpo tónúsise yetɔn kpo dɔ́ Klisu jí bo nɔ zán gbè sɔ́gbɛ xá nùkplɔnme tɔn le é .

17. Hwe sɔ́ ke me, hwɛngán ɔ, è nɔ mɔ dò .

dɛ́. ___ Nũdidi yetɔn dó nũ e sɔ́gbɛ é kpo nũ e sɔ́gbɛ xá Mawu é kpo wu .

b. ___ Azɔ́ dɔ́gbɛ yetɔn le kpo gbɛ e ye nɔ zán é kpo .

c. ___ Dò Klisu me .

18. Mě mě e ka nyí me e ma ná byó Séxwé ã lée?

dɛ́. ___ Agaletó le

b. ___ Vodunsentó le

c. ___ Afdógbětó le

d. ___ Sunnu e nɔ dɔ́xó xá sunnu le é

e. ___ Sodɔmunu le [me e nɔ dɔ́xó xá me dɛvo le é].

f. ___ Ajotó le

g. ___ Nukúnkénno [nukúnkénno]

h. ___ Ahannumunɔ le

Un. ___ Mezunzun [mexóftó le].

j. ___ Me e no yí akwe dọ̀ me sí le é [adingbanna le].

k. ___ Nũ e dọ̀ aga le é bĩ .

19. Ně meqé ka no byo Klisu me dọ̀ fí e hwɛngán kpo lè e hwɛɔke me no hen wá le é kpo dè é gbɔn?

dé. ___ Đótó kú dídí Mawu tɔn kpo fínfɔn sín kú tɔn kpo sín wɛn ɔ, Wɛndagbe ɔ – Klisu Mawu Vĩ ɔ .

b. ___ Mɔ nu je me dɔ hwɛɔke me dɛbu sixu dɛ ã .

c. ___ Mi dɪ nũ kpo xesi kpo dɔ Klisu nyí Mawu bo lé nyí Mawu .

d. ___ Mi leko sín hwe mitɔn le gudo gbɔn gbezɪzan mitɔn le dɔdɔ sín gbè ɔ me ninɔ jí bo wá sinsen-biblo me .

e. ___ Mi dɔ nu dídí mitɔn dɔ Klisu wɛ nyi Mawu Vi ɔ .

f. ___ Kú nú gbɛ xóxó hwɛhuhu tɔn .

g. ___ Mi dɪ gbɛ gbɛme tɔn xóxó enɛ dó kú Klisu tɔn me gbɔn sin e è no yɔ hwɛhwɛ dɔ .
baptem.

h. ___ Mi yí agbaza gbigbo tɔn e fɔn sín kú é, núnina Yesinsen tɔn, bo na nyí
hagbɛ Agbaza Klisu tɔn, Agun tɔn.

Un. ___ No gbeji nú Klisu sín nùkplɔnme le bo no jó Hun Klisu tɔn dó bo é no kpo dọ̀ nũ slá wũ wɛ .
mi nũagɔwaxáme bĩ tɔn .

j. ___ Nũ e dọ̀ aga le é bĩ .

20. Ninɔme te me a ka dè dọ̀ Mawu towe kpo nũdídó towe kpo nukɔn?

dé. ___ A tuòn Jezu .

b. ___ Klisu tuwun we .

Tutoblonunu E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É

Randolf Dunn, Gän, Roberto Santiago, Gän
biblu dɔ Enteneti jí

Azɔme 1 - Wen Mawu tɔn

NÉ Nŭ Ie Bĩ ka Wà Fí Gbɔn?

Gbetɔ e nyí Mawu é .

Klisu - Mawu sín nŭbudo xexó

e kúnklá Mawu Ie é

Sín Gbè me káká je kú jí - Gbetɔ

Kúkú ɔ Bló Hwlengán .

Wen Wenɔagbe-Wema Ie Tɔn Ie

Azɔme 2 - Tónúsise nú Klisu .

Hwenu Je Nukɔn nú Klisu

Hwenu Klisu Dò Ayikúngban jí

Hwenu Klisu Gudo

Hwenu e na wá fò dɔ ayikúngban jí é

Hwenu e è na wá gbeta ɔ kɔn é

Sín Kú jí Gbɔn Akluzu jí Kaka je Gbè Me Xóxó

e kúnklá hwesɔke me Ie é

Yehwesin Klísu tɔn .

Cours 3 -Gbɛ Yɔyɔ Dò Klisu Me

Axɔsuɔuto e è ma sɔ alɔ dó bló na ã é

Mesentɔ e dɔ Axɔsuɔuto ɔ me Ie é .

Nŭgbododó Klisu Tɔn Nukɔntɔn Ie Asúkúsi

Ie kpo Me Devo E Dó Hudo Anɔsin Gbigbo

Tɔn Ie É kpo

Gbè Meɔéekannuninɔ Tɔn .

Xexó Wuvésexáme Tɔn

Wen e dɔ wema Ie me é Sinsɛn Mawu dɔ

Yesinsɛn kpo Nŭgbo kpo me .

Nŭkplɔnkplɔn nú Akwé Biblu Tɔn Ie

Biblu E É Sɔ Tenme É

Biblu Sín Kpléklé

Nú abkpa Ie kpo Nŭjledonŭwu Ie kpo

Azɔme 4 - Su dɔ Klisu me

Jezu Nazaletinu ɔ

Gbe Klisu Tɔn

Bŭ dɔ Klisu me

Xó e è dɔ dó Wuvéwu Ie é

Agbaza, Lindɔn, Ye - Fite Ye Ka Nɔ Yi Hwenu E A Kú É? Abɔwliwli

kpo Me gbibe kpo

Gbɔjezán Mawu tɔn

Nŭɔɔí dɔ Ie je nukɔn nú Bībɛme Nŭɔɔí dɔ Ie

Eblée Ie .

Azɔme 5 - Mexoxwe Dò Klisu me

Nŭkplɔnme Akluzu Tɔn Me Mawu

Tɔn Xɔgbigbázɔ ɔ Nŭkanbyɔ Daxó

Hugān E É Kanbyɔ Gbɔn Gbezán

Nu Meɔée Dò Klisu Me Gbè Daxó

Hugān É

Akpáɔɔí dɔ Ie Din kpo Kaka sɔyi kpo Gbetɔ

Nugbò Ie Nyí Gbetɔ Mawu Tɔn Ie .

Gbè Xógbe Jiwŭ Ie

Azɔme 6 - Biblu kplɔnkplɔn .

Yinyɔ, Nŭjledonŭwu Ie kpo Nŭɔɔí ayí Ie kpo

Gbigbo Mímé

Daniyeli

Nŭɔɔíkléme Jezu Klisu Tɔn

Nŭwlanwán Ie sín Abwe

Nŭkplɔnme & Nŭwiwa Ie Sín Xwè 100

J.H.M.

Biblu Kpléklé kpo Liledógbedevome kpo

Sinsenzɔ Égbé Tɔn Ie - Nŭwlanwán Ie we à alò Akwé Ie we à?

Jezu sín kúnkan - Tablo dɛ

Azɔɔsa E Nɔ Kpé Nukún Dó Biblu Wu É dɔ kancica xá gbè devo Ie dɔ .**biblu dɔ Enteneti jí.**